

Vliegen als een vogel

toen het verhaal begon
toen ik nog vliegen kon
naar de magistrale zon
Icarus – Spinvis

Vraag:

**Zou jij willen kunnen vliegen?
Waarom wel of niet?**

Stel je voor: 's ochtends vroeg, na je ontbijt, pak je niet je fiets maar bind je je vleugels om, en... zoef! Daar ga je, door de lucht, over de daken, zonder te hoeven wachten voor stoplichten, zonder het getoeter van auto's, hup, in één keer door naar school. Daar hang je je vleugels op een haakje te rusten, totdat je ze weer nodig hebt om naar huis te gaan.

Lijkt je dat wel wat? Je bent niet de enige. Al in de Griekse mythologie kwamen mensen voor met een groot verlangen om te kunnen vliegen. Misschien wel de bekendste man met een vliegwens heette Icarus. Hij werd met zijn vader Daedalus op Kreta gevangengehouden. Maar toevallig was Daedalus uitvinder! Hij bedacht een slimme truc om van het eiland te ontsnappen: hij timmerde een paar vleugels in elkaar. Van stukjes hout maakte hij een geraamte, en daar maakte hij veren aan vast met bijenwas. Hij waarschuwde zijn zoon wel: ga niet te hoog... de was kan smelten! Maar ga ook niet te laag, kom niet te dicht bij de zee, dan worden de vleugels te zwaar. Icarus steeg op en vloog... steeds hoger en hoger... Hij wist van geen ophouden! Icarus negeerde de waarschuwing en kwam te dicht bij de zon. De was smolt en de vleugels lieten los. Hij stortte neer.

De bedoeling is dat wij uit dit verhaal een wijze les leren: dat we hoog willen komen en veel willen bereiken is best te begrijpen, maar overdrijf het niet.

Wist je dat?

Er is een vlindertje vernoemd naar Icarus.

Het icarusblauwtje komt vaak voor in Nederland en ook in de rest van Europa. Het heeft prachtige blauwe vleugeltjes.

Er zijn trouwens ook insecten die Icarus heten. Die hebben vleugels van zulk dun vlies dat ze gemakkelijk stukgaan.

De droom om te kunnen vliegen is er dus altijd geweest, maar het duurde lang voordat de mens een echte poging waagde om vleugels te bouwen. De Italiaanse uitvinder Leonardo da Vinci ontwierp als eerste vliegmachines, rond 1485. Hij bestudeerde daarvoor hoe vogels vliegen. De mens was te zwaar om van de grond te komen, en dus moest er een hefboomtruc bedacht worden: vleugels waarmee je zo kon klapperen dat je werd opgetild. Zijn tekeningen van de 'ornithopter', want zo noemde hij de machine, zijn heel beroemd geworden.

Het duurde tot 1891 voordat het een keer lukte om een mens te laten vliegen. Otto Lilienthal ontwierp een grote vleugelconstructie en zweefde maar liefst vijftwintig meter door de lucht! Hij kreeg de smaak te pakken en wilde zijn record steeds verbreken. Maar vijf jaar later stortte hij neer en overleed aan zijn verwondingen.

Vraag:

Als je voortaan zou kunnen vliegen maar in ruil daarvoor niet meer kon zwemmen, waar zou je dan voor kiezen?

In 1903 lukte het twee uitvinders, de gebroeders Wright, om een vliegtuig te bouwen met een motor erin. En vanaf toen kwam er een razendsnelle ontwikkeling op gang: eerst vloog men in z'n eentje, toen kon je iemand meenemen, en nu zijn we zover dat het grootste passagiersvliegtuig ter wereld, zo'n 72 meter lang, wel 850 mensen kan vervoeren.

Wist je dat?

Niet alleen mannen dromen ervan om te vliegen. Amelia Earhart werd wereldnieuws toen zij in 1932 als eerste vrouwelijke piloot de Atlantische Oceaan overstak. Maar op een slechte dag was ze ineens verdwenen; jarenlang wist men niet wat er met haar gebeurd was. Pas veel later begreep men dat ze was omgekomen door een vliegtuigongeluk, vermoedelijk tijdens een noodlanding op een onbewoond eiland in de Grote Oceaan.

De droom van de mens om te kunnen vliegen is dus echt uitgekomen. Nou ja, niet alle vliegdreamen, hoor. Er was ook iemand die met een auto de lucht in wilde. Dat zie je wel eens in films, dat een auto zomaar opstijgt. In 1947 werd er een 'aerocar' bedacht, een luchtauto. Dat zag er op papier al raar uit, zo'n vliegende auto met wieltjes, en uiteindelijk was men niet erg enthousiast. Er zijn er maar zes van gemaakt en toen hield het op.

Toen we eenmaal konden vliegen, wilde de mens het liefst, net als Icarus, steeds hoger en verder, door de dampkring heen, naar andere planeten, en dus bedachten we raketten en space-shuttles. Want de mens is nieuwsgierig naar het heelal. Zijn vliegende steden in de ruimte, waarvan sciencefictionschrijver Hugo Gernsback in 1922 zei dat we die over 10.000 jaar zouden hebben, dan misschien toch niet zo'n gek idee?

Maar eigenlijk zijn het de machines die vliegen, wij mensen kunnen het zelf nog steeds niet. En omdat we daar toch over blijven dromen, bedenken we vliegende superhelden, zoals Superman! Die kan met zijn supersonische vliegpak overal snel ter plaatse zijn om mensen te redden.

Vraag:

Waarom wil de mens zo graag zélf vliegen? Wat denk jij?

Ken je de uitdrukking 'zo vrij als een vogel'? Misschien wil de mens daarom wel een beetje op een vogel lijken, om zich vrij te voelen. Er zijn veel liedjes die gaan over wegvliegen: *One Day I'll Fly Away* of *Fly Like an Eagle*. Het fijne gevoel dat vliegen kan geven, heb je misschien ook een beetje als je in een zweefmolen of achtbaan zit, of zelfs op een schommel. Mensen vinden dat meestal heel fijn.

Filmtips!

Er zijn mooie kinderfilms waarin de hoofdpersoon een bijzondere band heeft met een vogel en ook zelf probeert te vliegen. In *Kauwboy* (Boudewijn Koole, 2012) vindt de 10-jarige Jojo een kauw die ziek is. Hij neemt hem mee naar huis om te verzorgen, maar is bang dat zijn vader hem ontdekt en het niet goedvindt. Jojo krijgt te weinig aandacht thuis en zijn vader is opvliegerig. Jojo probeert om een nestje te bouwen voor zijn vogel zodat die beter wordt en op een dag weer kan vliegen.

Bluebird (Mijke de Jong, 2004) gaat over een meisje dat Merel heet, net als de vogelsoort. In het Engels heet dat een 'black-

bird'. Maar Merel heeft blauwe ogen, een 'bluebird' dus. Ze wordt gepest in de brugklas en probeert manieren te vinden om te ontsnappen. De enige bij wie Merel terecht kan en die haar troost biedt, is haar zwaar gehandicapte broertje Kasper. Ze fantaseren erover om samen weg te kunnen vliegen van alle pesterijen.

Denk-je-toekomstvraag

**Denk je dat mensen
ooit zelf kunnen vliegen?**

Jelmer (12): 'Nee, ik denk niet dat dat kan. Dan heb je een ander lichaam nodig dan we nu hebben. Ik zou het wel heel handig vinden, dat wel. Je armen en benen zouden moeten veranderen. Ik bedenk fantasiedieren. Die kunnen wel overal naartoe vliegen.'

Evi (11): 'Ik denk van wel. Er zal een pak worden ontworpen waarmee je kunt vliegen. Ik heb al een man op het *Jeugdjournaal* gezien die kleine motortjes onder zijn schoenen had. Ik vind het perfect als iedereen gaat vliegen. Dan blijf ik lekker op straat en is het daar eindelijk rustig.'

Djuna (10): 'Ja, ik denk het wel, want er is altijd wel een geniaal iemand die iets geweldigs uitvindt.'

Jonas (10): 'Misschien als ze een soort machine maken die de magnetische zwaartekracht in een bepaald gebied voor een bepaalde tijd uitzet. Dan kunnen we misschien met luchtstromen meebewegen.'

Lars (16): 'Alleen als we hulp krijgen van technologie. Maar ik denk dat vleugels hebben ook problematisch is. Iedereen kan dan zomaar overal naartoe vliegen. Stel dat alle gevangenen ontsnappen! Vliegen is wel leuk natuurlijk, maar ik voorzie ook grote problemen.'

Lasse (10): 'Ik denk het niet, want als je wilt vliegen moet je superlicht zijn en heel hard kunnen rennen om van de grond af te komen.'

Tatum (10): 'Ja, als ze ooit over een paar jaar door onderzoeken de zwaartekracht weg kunnen halen, dan kunnen we lekker vliegen.'

